

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Uitwerken mogelijkheden Right tot Challenge	2166354		31 oktober 2017

Geachte leden van de raad,

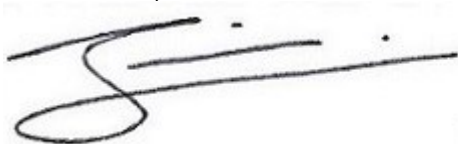
Op 18 juli 2017 heeft uw gemeenteraad de motie 'Groen licht voor het recht om uit te dagen' aangenomen. Wij hebben toegezegd aan de slag te gaan met de uitwerking van de voorwaarden waaronder uitvoering gegeven kan worden aan het uitdagingsrecht. Daarbij willen wij ons niet alleen beperken tot het sociale domein.

De raadsleden Van Veen en Jansen (Lokaal Hengelo) hebben volgend op de motie raads vragen gesteld over hoe en wanneer er in Hengelo nadere invulling wordt gegeven aan het recht om uit te dagen. Deze brief is in september beantwoord. Daarin hebben we gesteld dat bij de uitwerking aandacht besteed moet worden aan bijvoorbeeld de vragen: waar hebben inwoners behoefte aan en hoe kan de kwaliteit, de continuïteit en de veiligheid bij het overdragen van taken gewaarborgd worden. Daarnaast spelen er de volgende vragen: hoe zit het met de rechtsbescherming en de verantwoordelijkheidsverdeling; wat is de relatie met het aanbestedingsrecht, maar ook wat kan de rol van de gemeente zijn als het gaat om de begeleiding van initiatieven.

We willen deze en andere vragen graag met u bespreken aan de hand van voorbeelden van Right to Challenge in het land.

Wij stellen u daarom voor een beeldvormende politieke markt te plannen waar we met u in gesprek kunnen gaan over ideeën en verwachtingen van het recht op uitdaging in de Hengelose situatie.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Hazenweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Politieke Markt Right to Challenge

6 december 2017

Aanleiding

Op 18 juli 2017 heeft de gemeenteraad de motie 'Groen licht voor het recht om uit te dagen' aangenomen. Het college heeft toegezegd aan de slag te gaan met de uitwerking van de voorwaarden waaronder uitvoering gegeven kan worden aan het uitdagingsrecht. Daarbij wil het college zich niet beperken tot het sociale domein.

In de beantwoording van raadsvragen over de invulling van de motie, heeft het college (in september) laten weten dat uitwerking van de motie zorgvuldig moet gebeuren en dat daarbij aandacht besteed moet worden aan een aantal vragen.

Tijdens de beeldvormende politieke markt van 6 december a.s. wil het college daarom een aantal vraagstellingen bespreken aan de hand van voorbeelden van Right to Challenge in het land.

Wij beginnen de avond met de definiëring en toepassing van Right to Challenge.

Daarna gaan we inzoomen op de vraagstellingen.

In de bijlage zijn een aantal voorbeelden gegeven die u kunt gebruiken bij het bespreken van deze vraagstellingen.

Doel

Doel van de avond is de term Right to Challenge en de toepassing ervan met elkaar te verkennen zodat het college een eerste richting heeft voor de uitwerking van de motie.

De vraagstellingen

1. A) Voor wie moet het recht op uitdagen gelden? Zijn dat alleen bewoners(organisaties), zoals Maastricht doet, of ook ondernemers/zzp-ers, zoals Groningen voorstaat.

Maastricht:

Primair is het Uitdagingsrecht bedoeld voor bewonersorganisaties die sterk verankerd zijn in hun eigen buurt of wijk. Echter, we sluiten nieuwe samenwerkingsvormen niet op voorhand uit. Dat betekent dat niet enkel bewonersorganisaties in aanmerking komen om gebruik te maken van het Uitdagingsrecht. Ook combinaties van bewoners en nieuwe collectieven en andere partijen kunnen zich aanmelden.

Er zijn ook partijen die wel worden uitgesloten, te weten: professionele instellingen (die gesubsidieerd worden), onderwijsinstellingen, reguliere marktpartijen (waaronder ook zzp-ers).

Groningen:

Wij stellen voor het Right to Challenge zowel voor burgers als voor ondernemers/zzp-ers open te stellen. Op deze manier willen we de kwaliteit van de dienstverlening en ondersteuning borgen. Het nadeel van het RtC openstellen voor ondernemers en zzp-ers kan zijn dat hierdoor mogelijk burgerinitiatieven verdrongen worden.

B) Wij kunnen ons voorstellen dat het belangrijk is dat een initiatief gedragen wordt door meerdere bewoners en/of organisaties en dat het bijdraagt aan een behoefte die er is. Hoe wil je dat waarborgen?

2. De gemeente is op grond van de Wmo 2015, Jeugdwet en Participatiewet verantwoordelijk om passende zorg en ondersteuning te organiseren zodat mensen kunnen deelnemen aan de maatschappij (en zo lang mogelijk thuis kunnen blijven). Vraag is: welke risico's durven wij te nemen of willen wij nemen (bijvoorbeeld wat betreft veiligheid)? En in hoeverre willen wij de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening en ondersteuning garanderen?

3. Dit roept vervolgens de vraag op: wil je het recht op uitdagen alleen openstellen voor algemene voorzieningen of ook voor maatwerkvoorzieningen/specialistische zorg?

Algemene voorzieningen zijn bijvoorbeeld activiteiten gericht op ontmoeting, klussendienst, maaltijdservice, was- en strijkservice. Maatwerkvoorzieningen zijn bijvoorbeeld huishoudelijke hulp, individuele begeleiding, dagbesteding, respijtzorg. Wanneer we ervoor kiezen om ook maatwerkvoorzieningen open te stellen voor RtC, moeten we ons realiseren dat hierbij de risico's groter zijn dan bij algemene voorzieningen. Bij maatwerkvoorzieningen is de borging van kwaliteit en continuïteit nog belangrijker, maar ook lastiger. Bijvoorbeeld bij persoonlijke verzorging (maatwerk voorziening) is het noodzakelijk dat iemand de zorg daadwerkelijk krijgt. Wanneer dit niet gebeurt kan dit risico's met zich meebrengen. Bij een algemene voorziening, zoals een ontmoetingsplek of klussendienst, is het risico minder groot als een activiteit een keer niet doorgaat.

4. De laatste vraag is: hebben bewoners alleen de regie/ het opdrachtgeverschap over een bepaalde taak bij het recht op uitdagen? Of willen we dat bewoners de taak zelf uitvoeren, en stellen we dan bepaalde (opleidings-) eisen aan bewoners? Hoe zit het dan met de rechtsbescherming en de verantwoordelijkheidsverdeling?

Bewoners kunnen professionals inhuren voor het uitvoeren van een bepaalde taak bijvoorbeeld voor huishoudelijke hulp, vervoer, begeleiding. Dat betekent dat er mogelijk verdringing van arbeid ontstaat.

BIJLAGE

De voorbeelden

Voorbeeld 1 Coöperatie Austerlitz

Op initiatief van Austerlitz' Belang is begin 2012 een werkgroep gestart met het in kaart brengen van de wensen van inwoners, brainstormen, gesprekken voeren, verkennen. Eind 2012 is een coöperatie opgericht onder de naam Austerlitz Zorgt. De coöperatie heeft tot doel het voor de oudere inwoners van Austerlitz mogelijk te maken zo lang mogelijk zo zelfstandig mogelijk in ons dorp te blijven wonen. Austerlitz Zorgt organiseert de nodige steun, zorg en hulp voor ouderen en andere zorgbehoeftigen in het dorp. In een later stadium zal ook worden voorzien in de zorgbehoeften van gezinnen en jongeren.

De uitgangspunten van Austerlitz Zorgt zijn:

1. Zorg- en welzijnsvoorzieningen worden aangeboden via preferente aanbieders die door de coöperatie worden ingehuurd.
2. De coöperatie dient te kunnen bogen op een breed draagvlak binnen de bevolking. Diensten worden dan ook aangeboden naar behoefte op basis van een regelmatige dialoog met de bevolking.
3. Zoveel mogelijk diensten worden in en door het dorp zelf aangeboden, met gebruikmaking van lokale professionals en vrijwilligers.
4. Bewoners zijn altijd vrij in hun keuze en mogen altijd hun eigen voorzieningen regelen en behouden.
5. Er is een dorpsondersteuner waar bewoners met al hun vragen rond zorg en welzijn terecht kunnen, o.m. door een telefonisch spreekuur. Deze rol is gecombineerd met het fungeren als WMO-loket van de gemeente.
6. Door de dorpsondersteuner wordt de indicatiestelling voor WMO, AWBZ, PGB en andere wettelijke voorzieningen voorbereid en kunnen deze snel en efficiënt worden geregeld, middels korte lijnen met deze instanties.
7. Door goede coördinatie en een efficiënte ondersteuning door vrijwilligers uit het dorp kan Austerlitz uitstekende zorg- en welzijnsvoorzieningen aanbieden tegen lagere kosten dan gebruikelijk. De besparingen daarvoor zijn in het voordeel van de gemeente. In ruil daarvoor worden de kosten van dorpsondersteuner en zorgcoördinator door de gemeente vergoed.
8. Bestaande activiteiten voor ouderen zoals de ouderen soos, de maaltijd, de koffieochtenden etc. worden gestimuleerd en gekoesterd.
9. Bestaande faciliteiten zoals de apotheekbezorgdienst, het bloedlab in het dorpshuis op maandag, de fysiotherapeut, de extra bezoeken van de praktijkondersteuners van de huisarts etc. worden in ere gehouden.
10. De coöperatie neemt vooralsnog geen medewerkers in loondienst, maar werkt met zzp-ers en medewerkers van geschikte organisaties, die de aanpak van Austerlitz Zorgt onderschrijven, lokale medewerkers in dienst willen nemen, bereid zijn samen te werken met ZZP-ers en bereid zijn de overheadkosten te reduceren tot de diensten die daadwerkelijk worden verricht.

Voorbeeld 2 Winkelcentrum Nijverdal

Het ingrijpend gerenoveerde winkelcentrum van Nijverdal trok te weinig klanten en liep leeg. Het vertrouwen van de ondernemers in het lokaal bestuur zakte tot op het nulpunt. Totdat de ondernemers en bewoners van college en raad carte blanche kregen om hun eigen masterplan te maken.

De revitalisering van Nijverdals nieuwe centrum werd vanaf 2015 maandenlang een uitsluitende zaak van winkeliers, bewoners en pandeigenaren. Zo'n driehonderd deden er mee. De gemeente had geen rol. Wel zijn er twee externe procesbegeleiders ingehuurd en ter beschikking gesteld.

De gemeente heeft geen kaders meegegeven. Alleen gevraagd aan te geven wat nodig is en iedereen erbij te betrekken. Het grootste risico bij dit soort projecten is dat het platform te smal is en in strijd met belangen van anderen. En dat vervolgens de gemeenteraad alle belangen wil afwegen en er dus nieuwe bijhaalt om vervolgens het plan af te schieten.

Zoals te verwachten viel werd een van de hoofdpijndossiers, betaald parkeren, in het masterplan afgeschaft. Maar zo makkelijk kwamen de driehonderd Nijverdallers daar niet mee weg. Zij moesten ook een plan indienen voor de dekking. Zij gaven aan: wij willen de helft betalen, mits de gemeente de andere helft betaalt. Ze hebben zelf een forse structurele belastingverhoging voor de ondernemers in het centrum voorgesteld. Er waren er zat die daar geen zin in hadden, maar ze gingen toch akkoord.

In de uitwerking van het plan is sprake van co-creatie en doen winkeliers en bewoners mee in het beoordelen van de offertes van de aannemers. Bij burgerparticipatie zit nog iets van: zij mogen meedoen

met ons. Terwijl: er was hier helemaal geen 'ons' meer, alleen een 'zij'. Het is achteraf een soort right to challenge geweest voor een planvormingsproject.

Voorbeeld 3 Logeerhuis Eindhoven

Het logeerhuis biedt 6 tot 8 kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar uit Woensel en omgeving rust en veiligheid, iedere dag en nacht van de week, buiten schooltijd. Er is een duidelijke structuur en dagindeling en zoveel mogelijk actieve gezelligheid.

Steeds meer gezinnen hebben op enig moment hulp nodig en escalatie kan een zorg zijn. Het Logeerhuis gaat anders te werk en wil hen ondersteuning bieden, op maat en in de buurt, voordat zij in beeld komen bij Jeugdzorg. Dit kan escalatie van problemen voorkomen en zo een preventieve werking hebben en op de langere termijn ook kostenbesparend zijn.

Met alle relevante partijen in de stad zijn gesprekken gevoerd om te inventariseren of Het Logeerhuis voorziet in een behoefte en meerwaarde heeft. Er is besproken wat de krachten en aandachtspunten zijn en onderzocht hoe de financiering geregeld moet worden. Er is geen organisatie bekend die dezelfde diensten aanbiedt als Het Logeerhuis Eindhoven. Er zijn wel gespecialiseerde organisaties die 24/7 opvang bieden voor kinderen met een indicatie en/of een beperking (en pgb).

Gezinnen worden op de mogelijkheden van Het Logeerhuis gewezen door de huisarts of door contactpersonen op de basisschool, het consultatiebureau, de GGD of door het wijkteam.

Het Logeerhuis wordt een kleinschalige voorziening met 4 betaalde krachten.

Het Logeerhuis krijgt de rechtsvorm van een stichting zonder winstoogmerk. Het zal afhankelijk zijn van financiële bijdragen uit subsidies, van fondsen en sponsors. Ouders/verzorgers betalen een kleine bijdrage per kind, per dag.

Voorbeeld 4 Buurthuis Utrecht

De nieuwe Jutter is een buurthuis door en voor bewoners in de Utrechtse Rivierenwijk.

Het is een plek waar mensen graag komen om anderen te ontmoeten en waar zij zich welkom voelen. Daarvoor zetten vele vrijwilligers zich in. Activiteiten die georganiseerd worden variëren van yogales, zumba, pilates en body-shape tot biljarten, computerlessen, Arabische les, Nederlandse les, huiswerkondersteuning, dartclub, kaarten en nog veel meer. En niet te vergeten de feestavonden, buurtmaaltijden, Iftar- en Pinkstermaaltijd.

Naast de vaste activiteiten staat het buurthuis open als werkplek voor zzp-ers, voor vergaderingen, cursussen, lezingen, conferenties of andere bijeenkomsten.

Het buurthuis werd 30 jaar beheerd door een welzijnsorganisatie maar stond in 2005 op de nominatie gesloten te worden om alle activiteiten over te brengen naar een groter pand. Actieve bewoners en bewonersgroepen in Rivierenwijk waren erg bezorgd, dat in dit nieuwe pand niet voor alles en iedereen plek zou zijn. Samen met een Marokkaanse vereniging hebben zij zich sterk gemaakt om het buurthuis in eigen beheer voort te kunnen zetten.

Na veel inzet, doorzettingsvermogen en overleggen, heeft de gemeente Utrecht in 2007 het groene licht gegeven en een – niet kostendekkende – subsidie toegekend. De overleggroep en de inmiddels opgerichte Stichting De Nieuwe Jutter hebben zelf partners gezocht om het buurthuis ook financieel levensvatbaar te maken. En vaste gebruikers van het pand dragen bij aan de diversiteit van bezoekers en aan een gezonde financiële basis voor het voortbestaan van het buurthuis.

Sinds mei 2008 hebben bewoners van Rivierenwijk samen met de Marokkaanse vereniging het buurthuis in eigen beheer. De buurtbewoners hebben het voor het zeggen. Zij regelen als vrijwilligers de dagelijkse gang van zaken.